

fenyvesi in ottó memoriam alfred hitchcock

A krimi-filmek közönsége időnként egy kopaszodó, tokás és pocakos úriemberre figyelhetett fel, aki megjelenik néhány pillanatra (sétál, telefonál), és ugyanolyan nyomtalanul, mint ahogy felbukkant, eltűnik. E méltóságteljes boszorkánymester beugrása, pózolása után azonban úgyszólván mindig csodálatos izgalmak vették kezdetüket, fordulatokban gazdag események következtek. Ez a tokás és pocakos úriember a Hitchcock-filmek – saját filmjeinek – védjegye lett. Alfred Hitchcock a krimi-filmek királya.

Hisszük, hogy rendezői székében ülve tisztában volt azzal, hogy milyen filmet és hogyan csinál. Filmjeiben semmit sem üzenget, nem tanít, nem okosodik – ő olyan dolgokat csinált, amelyekről később kiderült, hogy kitűnőek, szellemesek és szórakoztatók. Mert azért is születünk, hogy szórakozzunk, nemcsak azért, hogy ásítazzunk, szenvedjünk, idegeskedjünk, soványodjunk, dolgozzunk, vért köpjünk, betegek legyünk. Szórakozás, jókedv, izgalmak, röhögés, mese is kell nekünk. Szórakozás és szellemesség miatt is járunk moziba; természetesen annak csak örülhetünk, ha az magasabb rendű szórakoztatás. A mindennapi életben igen nagy szükségünk van arra, hogy hosszabb-rövidebb ideig menedéket találjunk, az elsötétülő mozitermet átívelő fénynyalámban. Ilyen menedéket Hitchcock látványos precizitással megrendezett meséje a bűntény, a gengszter-konfliktusok, a lélek alantas erőinek szövevényéről. A sorsot és a bűnt a mesemondó úriember ötletbukfences, képtelen csavarintású csipkefonallá hurkolja.

Hisszük – mert filmjeit láttuk és ismerjük – hogy a művészetet nemcsak annak érdemes csinálnia, akinek valami baja van a világgal. Ha valakinek nincsen baja, az ne csináljon semmit? Az örüljön neki – és esetleg meséljen Hitchcock módjára.

Minden kultúra a mesével kezdődött, s úgy látszik, a mi kultúránk csak mesével végződhetik, mesével a tiltott fa provokálóan színes gyümölcsseiről, a fenéig felhajtott intellektualizmusról és az izeknek és vonatkozásoknak szövedékéről, mely a halál...

Alfred Hitchcock pózol. Sétára vagy telefonálni indul, a mozi elsötétül: Vajon ki lesz a soványabb halott, az a jampec, a lady, vagy az old shap? Látod milyen hiú lettem, mióta otthagytam a világot!